

Megújult a Menház kertje

Beszámolónk a lap 3. oldalán

Jelölések a Kehila és Kehila Haver Díjakra

A KZSH az idén szeptemberben is kiosztja a Kehila – a közösségért és a Kehila Haver díjakat. Kehila díjban olyan személyek részesülhetnek, akik zsidóként sokat tettek a régió zsidó közösségeiért. A Kehila Haver díj kitüntetettje olyan személy lehet, aki nem zsidó vallásúként sokat tett hagyományaink vagy a Holokauszt megismertetéséért.

Az idén minden olvasónknak lehetősége nyílik a díjazottak jelölésére, ötleteiket, javaslataikat 2014. július 31-ig várjuk a kile@menhaz.sk e-mail címen, vagy levélben a KZSH címén (egyéb módon jelölni nem lehet). A díjak odaítéléséről a KZSH által felkért bizottság dönt. ■

Új kiállításunk

A Menház bejáratánál található Lipscher Mór teremben kap helyet júniustól a Schnitzer Ármin Mikromúzeum új állandó kiállítása, melynek anyagát

Toronyi Zsuzsanna, a Magyar Zsidó Levéltár vezetője, levéltáros-muzeológus állította össze. A kiállítás a titkárság nyitva tartási idejében, vagy előre egyeztetett időpontban (kile@menhaz.sk) látogatható. Szeptembertől diákcsoportoknak oktatási programokat is kínálunk. ■

Ünnepek nyáron

Tammuz 17-e böjtnap – 2014. július 15. (kedd), TisaBeAv – az I. és a II. szentély lerombolásának emléknapja (25 órás böjt) – 2014. augusztus 4-én hétfőn estétől augusztus 5-án, kedden estig. ■

Nyári szünet

A Komáromi Zsidó Hitközség irodája június közepétől július végéig nyári szabadság miatt zárva tart.

Ebben az időben hitközségünk a kile@menhaz.sk címen érhető el. Kiállításunk és a zsinagóga előre egyeztetett időpontban megtekinthető. ■

Könyvbemutató Budapesten

Május 20-án a budapesti Bálint Ház Shalom klubjában tartott könyvbemutatót dr. Paszternák András. A vendéget Repper Rita klubvezető mutatta be. András izraeli élménybeszámolóján keresztül ismertette a könyv formátumban megjelent blogjának legérdekesebb részleteit.

Az előadást kötetlen beszélgetés követte, az érdeklődők az szentföldi hét-köznapi apró mozzanataira is kíváncsiak voltak. Az együtt töltött délután dedikálással zárult. ■

PT

HH nyári duplaszám

A HH nyári duplaszáma (június-július) júliusban jelenik meg. Minden olvasónknak kellemes nyarat, és jó pihenést kívánunk! ■

PT

Vezetőségi ülés

A KZSH vezetősége május 23-án, pénteken tartotta ülését, melyen egy kivétellel minden tag megjelent. Pasternák Antal elnök és Paszternák Tamás koordinátor ismertették a Komáromi Zsidók Világtalálkozója tervezett programjait. Az aktuális felújítások állását az elnök és Kollár Zoltán foglalta össze. dr. Novák Tamás a városi önkormányzat által a világtalálkozó résztvevőinek szervezett fogadás részleteiről szólt. A vezetőség tagjai számos kérdést érintettek, így a tagság szociális helyzetét, az Eötvös utca 9. felújítását, a szociális munkások júniusi pozsonyi találkozóját. A vitában aktívan szóltak hozzá Ing. Weissová Alica, Korai Miklós vezetőségi tagok és Haas Judit irodavezető. ■

PT

Nyertes pályázatok

Hitközségünk sikeresen szerepelt a budapesti Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet kiírásán. A tavaszi hónapokban számos újabb projektet nyújtottunk be, ezek eredményét jelenleg várjuk. ■

Kérjük a támogatását!

Kedves Olvasónk! Kérjük, lehetősége szerint támogassa a Komáromi Zsidó Hitközség programjait, a HH megjelenését, épületeink, temetőnk felújítását.

2008. január 1-től támogatását az alábbi bankszámlaszámokra küldheti (támogatás személyesen a KZSH titkárságán és csekken is lehetséges):

Belföldi átutalás Szlovákiából:

26384962/0900 – Slovenská sporiteľňa vagy
10103804/5200 – OTP Slovakia

Nemzetközi átutalás külföldről:

A KZSH címe: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovakia

IBAN: SK0609000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX

Bakunk címe: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno vagy

IBAN: SK5252000000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX

Bankunk címe: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Köszönjük!

Magyarországi olvasóink figyelmébe: Kedves Olvasónk!

Kérjük, hogy az egyházaknak adható személyi jövedelemadója 1 százalékát a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége részére ajánlja fel a 0358-as technikai számon. A MAZSIHISZ rendszeresen támogatja a KZSH munkáját!

Külföldi olvasóink figyelmébe: Támogathat már Paypalon keresztül is!

A Komáromi Zsidó Hitközség megnyitotta Paypal számláját, adományait az alábbi címre küldhetik: help@menhaz.sk

Hitközségi Híradó (Spravodaj) – a Komáromi Zsidó Hitközség lapja (mesačník ŽNO v Komárne). Alapítva 1996-ban (1996), **főszerkesztő** – szerkesztő: Paszternák Tamás (tamás.paszternak@menhaz.sk), Paszternák András (andras.paszternak@menhaz.sk), **munkatársak** – spolupracovníci: Haas Judit, Mgr. Piczek Ferenc, **tördelőszerkesztő** – grafická úprava: Saláth Richárd, **olvasószerkesztő** – jazyková korektúra: Vadász Magda (Budapest), Paszternákné Kertész Zsuzsanna (Komárom), Katarína Potoková (Nitra), **nyomtatás** – tlače: Nec-arte Kft., Komárom, a **KZSH címe** – adresa ŽNO: Židovská náboženská obec, Eötvösa 15, 945 01 Komárno, Slovakia, tel.: 00421/35/7731-224, e-mail: kile@menhaz.sk, tel./fax: 00421/35/7725-355. **Regisztrációs szám**: EV 3424/09. **ISSN** 1337-091x. **IČO**: 34073400. Alapítva 1996-ban. Realizované s finančnou podporou Úradu vlády SR – program Kultúra národnostných menšín 2013. **Lapunk Önnek készült, kérjük ne dobja el!**

Faliújság

rövid hírek

✦ A HH-t a Shalom klubot és a KZSH-t támogatták: MUDr. Müllerová Nelka (Matúškovo), Szokola Sámuelné (Vértessomló), Holczer Pali és fia (Beer Sheva), Glatz Péter (Chicago), Kertész Ferenc (Vérteskethely), Hoffbauer család (Izrael), Holczer Ági (Sydney), Vajnorsky Terézia, Eva Brandes, Gizella Sternbach (Jeruzsálem), Braunfeld család (Érsekújvár), Hirschel család (Izrael), Szenes Hanna Magyar Izraeli Baráti Egyesület (Tatabánya), Szalay Vilma (Komárno) és anonimitásukat kérő adományozók. Köszönjük!

✦ A Schnitzer Ármin Mikromúzeum kiköltözése után az iroda melletti helyiségben kapott helyet a Spitzer Béla Kiskönyvtár és a hitközség irattára. Így tágasabb térben tudjuk fogadni olvasóinkat. Továbbra is mindenkit szeretettel várunk!

✦ A környék számos hitközségétől és szervezetétől kaptunk meghívót a júniusi Mártúrnapi napokra, melyeken lehetőségeink szerint igyekszünk megjelenni.

✦ Jossi Weisz üdítőket és salátákat ajánlott fel a Komáromi Zsidók Világtalálkozója. Köszönjük!

Előzetes: Nagyünnepek

Rosh Hasanah- a zsidó újév az idén szeptember 24-én, szerdán este kezdődik, az ünnep napjai csütörtökön és pénteken vannak. Jom Kippur, az engesztelés napja pedig október 3-án pénteken este kezdődik, az ünnep napja október 4., szombat. **Ezúton kérünk mindenkit, lehetőleg úgy tervezze szabadságát, hogy részt tudjon venni az ünnepi Isteniszteleteken. Mindenre szükségünk van, mindenkit szeretettel várunk!** ■

Megújult a Menház kertje

Régi álmunk vált valóra, a napokban fejeződött be a Menház kertjének teljes felújítása. A munkákat Pasternák Antal Elnök koordinálta. A szakemberek rendezték a terepet, kicserélték a termőföldet. Teljesen új utak épültek, külön kerti sütő és sátorhelyet köveztek. A kert közepét egy nagyméretű Dávid csillag díszíti. A park új kaput is kapott szomszéd telek felől, pótolták a rég hiányzó kerítéselmet. Körben rengeteg zöld növényt és tuját ültettek, csodálatos gyepszőnyegot fektettek le. Köszönet mindenkinek, aki részt vett és segítette a lebonyolítást! ■

A Bet Orim hétvégéje Komáromban

Május utolsó hétvégéjét Komáromban töltötte a budapesti Bét Orim Közösség. A programot Riszovannij Mihály, a Bét Orim és a KZSH előimádkozója szervezte. A közösség Raj Ferenc rabbi vezetésével érkezett hozzánk. Péntek este a KZSH tagjai közül is többen megtisztelték a Szombatfogadást zsinagógánkban. Ezt Kiddus és piknik vacsora követte, melyet Újvári Katalin és a Bét Orim tagjai, illetve a KZSH részéről Paszternákné Kertész Zsuzsanna és Haas Judit készítettek elő. A Kidduson a rabbi úr előadását számos érdekes kérdés követte.

Szombat délelőtt a belvárost tekintették meg vendégeink Mácza Mihály helytörténész vezetésével. Este Raj Ferenc előadásával és a havdalával fejeződött be a kellemes Shabat. ■

Véget ért a szabadegyetem

Komáromi Napok idején Zima András tartott előadást, majd május végén Pelle János szólt az utolsó vérvadacról. E két előadással befejeződött az Országos Rabbiképző- Zsidó Egyetem Szabadegyetemének tavaszi féléve Komáromban. Köszönjük a szervezőknek és a résztvevőknek. Az előadásokról Saláth Richárd készített videofelvételt, melyet hamarosan közzéteszünk az Interneten. ■

Kék-fehér hétköznapiak bemutató

Május 1-jén, csütörtökön a XXIII. Komáromi Napok rendezvényeként került sor a Posztdok Napló című blog könyv- változatának, a Kék-fehér hétköznapiaknak a bemutatására. Az érdeklődők által megtöltött Wallenstein Zoltán teremben Miklós Dóra beszélgetett a szerzővel, Paszternák Andrással. A másfél órás bemutató során izraeli élmények keveredtek komáromi, szarvasi és budapesti emlékekkel. A közönség felől érkező kérdések sem maradtak megválaszolatlanul. ■

Nemzetközi Élet Menete, avagy YomHashoah napja a halál földjén

Idén már 26. alkalommal rendezték meg a Nemzetközi Élet Menetét Auschwitzban, ahova a világ 54 országából, csaknem 12 ezer ember érkezett, hitevé az emlékezés fontossága mellett, valamint hogy hirdessék a világ felé a holokauszt legfontosabb üzenetét: **Soha többé! Idén a magyar delegáció különös fontossággal bírt, hiszen a magyarországi holokauszt 70. évfordulója alkalmából Magyarország 600 fővel képviseltette magát a menet elején.**

Az Élet Menete egy olyan nemzetközi oktatási program, melynek keretében több mint 50 országból zsidó és nem zsidó fiatalok érkeznek Lengyelországba, hogy együtt tekintsék meg az egykori barakkokban berendezett kiállítást, közösen emlékezzenek a holokauszt alatt meggyilkolt ártatlan emberekre, valamint hogy együtt tegyék meg a 3 kilométer hosszú menetet, amely egykoron a halál menete volt, hiszen ezt a távot kellett megtenniük az ide deportált embereknek a második világháború idején, amíg a szelektálás folyamatáig jutottak. A szervezet 1988-ban kezdte meg működését az azal a céllal, hogy az ide érkezetteket emlékeztesse a holokauszt borzalmaira. Legfontosabb üzenete pedig az emlékezés, hogy ez a tragédia soha többé ne történhessen meg ismét. Az Élet Menete kezdetben kétevente tartott zárándoklatot, azonban 1996 óta évente megrendezik egyre több emlékezni vágyó, jóérzésű emberrel. Ezen esemény szimbolizálja, hogy a náciknak nem sikerült végrehajtaniuk az iszonyatos tervüket, és a zsidóság a holokauszt után is él. A több mint tízezer emlékező közül Izrael képviseltette magát a legnagyobb számban, de érkeztek többek között az Egyesült Államokból, Panamából, Argentínából, Brazíliából, Kanadából, Dél-Afrikából és Szlovákiából is. Idén közvetlenül a budapesti menet után a 600 főből ál-

ló magyar delegáció különvonattal indult az egykori haláltábor-komplexumba a Keleti-pályaudvarról. A főként tanulókból álló magyar küldöttséget idén is elkísérte Forgács János holokauszt túlélő, Ilan Mor, Izrael budapesti nagykövete, Verő Tamás rabbi, Zoltai Gusztáv, a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége volt ügyvezető igazgatója, valamint Székely János, Esztegom-Budapest segédpüspöke. Másnap a reggeli órákban az auschwitzi pályaudvarra érkezett magyar delegáció csoportokra osztozott, majd az idegenvezetők segítségével megtekintettük az egykori náci koncentrációs tábor barakkjaiban berendezett kiállítást. A legjobban az ide érkezőket a megsemmisítés módszereit, eszközeit és folyamatát, a bűntények tárgyi bizonyítékait, a foglyok életét, mindennapjait bemutató kiállítás látványa sokkolta. Ezek után egyénileg is megtekinthettük az egyéb állandó kiállításokat, azokat, amelyek az egyes nemzetek tragédiájáról szólnak. A magyar csoport a legtöbb időt a 18-as számú barakk emeletén időzött, ahol a magyar emlékkiállítás látható. A három kilométeres hosszú „halottak útjára” minden évben a sófár hangjára indul a menet. A távot gyalog teszik meg, így emlékezve a náci népiptás hatmillió áldozatára. Az út a volt náci koncentrációs tábor, az Auschwitz-I, és az egykori legnagyobb megsemmisítő tábor, az Auschwitz-II - Birkenau között vezet. Az Élet Menete esemény különlegessége az, hogy mindenki kék egyenkabátot visel, ami a belső nyugalmat és a békét szimbolizálja. A kékkabátos vonuló embertömeg egy hosszú folyóra hasonlít, ami a Tóra szerint az idő szimbóluma, azé az idő, amely nem hagyja feledésbe merülni a borzalmakat, az emlékeket. A tömegben menetelők magyar településneveket és elhurcolt zsidók neveit hallhatták. A több mint tízezres tömeg délután 4 óra tájban ért a birke-

nai II-es és a III-as krematórium romjai közti területen épült hatalmas nemzetközi emlékműhöz. A magyarok krematórium méretű izraeli és magyar zászlóval érkeztek a nemzetközi megemlékezésre. A 70 évvel ezelőtti magyarországi tragédiára fókuszált, videókkal és zenés emlékműsorral egybekötve mutatták be a történeteket. Megemlékeztek többek között a 23. életévében Magyarországon meggyilkolt magyar zsidó ejtőernyősről, izraeli nemzeti hősről, Szenes Hannáról, valamint a tízezrek életét megmentő svéd diplomatáról Raoul Wallenbergről. A nemzetközi megemlékezés kiemelt szereplője Áder János köztársasági elnök volt, aki beszélt a magyarok felelősségéről, az emlékezés fontosságáról. „Ez a hely Magyarország legnagyobb temetője, a magyar állam nem szegült szembe a német megszállók ördögi tervével, a végső megoldás kikényszerítésével, sőt annak kiszolgálójává vált.”-mondta Áder János. Beszéde után egyperces néma főhajtással közösen emlékeztünk az itt meggyilkolt magyar áldozatokra. A megemlékezők szóltak arról is, hogy a holokauszt borzalmait sosem szabad elfelejteni, gyászimát, azaz kaddisht mondtak, majd elénekelték a Hatikvát. Ezután a volt megsemmisítő táborban idegenvezetéssel vettünk részt, ahol megtekintettük az egykori barakkok és krematóriumok romjait, a halottégető gödröket és néhány fennmaradt barakk belsejét. Mindenki meggyűjthatta az emlékmécsesét, valamint az 1944-ben a magyar zsidók részére kiépített rámpán földbe állíthattuk a tábláscánkát (héberül: máceva) saját üzenetünkkel, gondolatainkkal az utókor számára. A nap végén mindenki fáradtan szállt be a Budapestre tartó különvonatba, amely másnap kora reggel érkezett vissza a Keleti-pályaudvarra.

Meggyőződésem, hogy minden embernek életében legalább egyszer látnia kell a világ legnagyobb temetőjét, hogy továbbadhassa, milyen borzalmakat követtek el az emberek, hova vezetett a gyűlölködés, akkor talán máshol tartana a világ. ■

Balogh Ákos

EGY ÉV IZRAELBEN

Dr. Paszternák András útinaplója

XXXI. rész Forrongó éjszaka és Pingvin chardash

(2011. szeptember 10.)

Szombat reggel van. Ismét verőfényes napra virradtunk Izraelben. Az esti kairói eseményektől hangos a helyi sajtó azon része, amely nem szünteti be tv- vagy internetes adását Sabeszkor. Tüntetőik rohamozták meg az egyiptomi izraeli nagykövetséget, ezért közel 80 munkatársat egy titkos katonai akció során kimenekítettek a légierő segítségével – számol be róla az Ynetnews.com a címdolgan. Ki gondolta volna, ezt mondjuk egy éve, recseg-ropog az Egyiptommal, évtizedekkel ezelőtt kötött béke.

Ez van, mondanák izraeli kollégáim. Mit lehet tenni. Szétnézek a hűtőben, reggelire valót keresek. Csütörtökön végre beszereztem eper és meggy dzsemet. Ezentúl, ha kifogynak a készletek, egy kis lekvár mindig akad majd itthon. Kibuc (tipikus izraeli településforma, amely a minden közös, mindenki a szükségletei szerint jogosult a dolgokra alapon szerveződött, amíg ez az eszme meg nem bukott az emberi gyarlóságon) Yad Mordechaiban gyártották, 1994-ben jártam erre utoljára. Volt egy érdekes

múzeumuk is, remélem megvan még.

Az eper kenyér után ideje megkóstolni egy kis gyümölcsöt is. A zöldségek roskadoznak a kaktusz gyümölcsötől, a mangótól, a különböző, számomra ismeretlen formájú és nevű terményektől. Maradok a szőlőnél, ami itt szinte mindig magnélküli. A szuperben kaphatókon általában feltüntetik a típus is, amire mindig rákeresek az Interneten.

A másik kedvencem, amelynek talán már le is ment a szezonja a Thomson seedless.

A tapasztalatom az, míg az utcai zöldségeseknél egy-egy édes fürt kerül a gyakran lehálózott műanyag dobozok tetejére és aljára – középre pedig gyakran másfajta, savanyú szőlőt csempészenek, addig a bevásárló központokban, az egész tartó azt tartalmazza, amit az ember venni szeretne. Lehet ez nincs így az egész országban, csak itt a Negba utca környékén.

Hát elindult egy újabb nap, kint csend, az ünnep miatt nem járnak autók, nem szűrődik be a közeli iskola zajja. Boker tov/Jó reggelt Ramat Gan!

(2011. szeptember 13.)

Egy izzig-vérig kutatói nap van mögöttem, olyan 9-10 óra, amikor a vegyész szárnyal a tudomány hepehupás

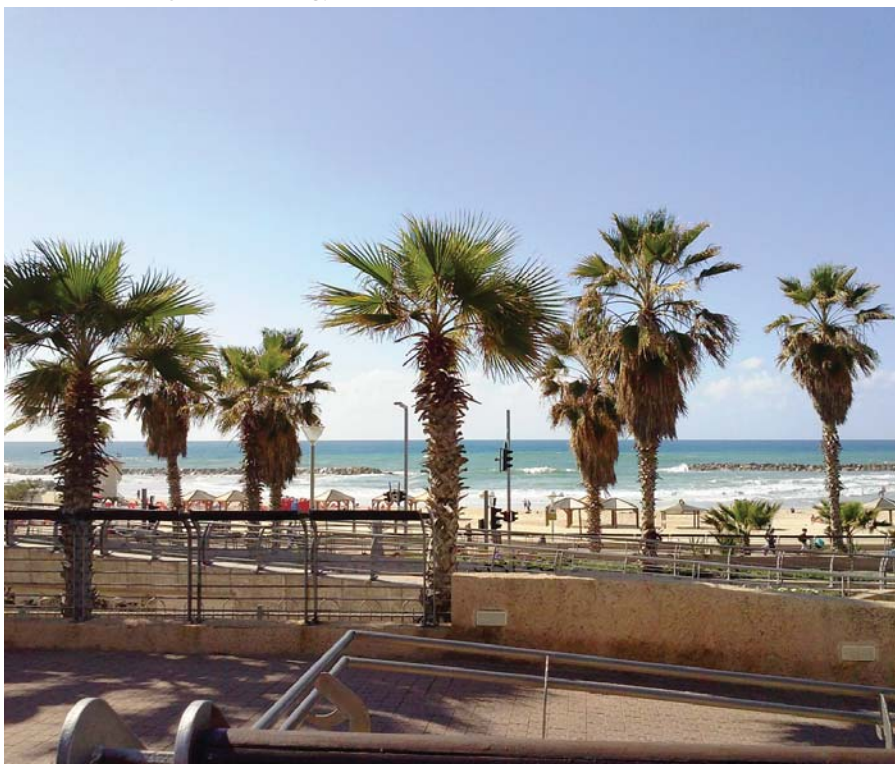
útján. Reggel elkezdesz valamit, s este-re látsz már valamennyi eredményt. Szeretek kutatni, ilyenkor meg pláne.

A hangulat is egyre oldottabb odabent, ma megállapítottuk, hogy kb. a pingvinek lehetnek olyan klimatikus körülmények között, mint ahol mi töltjük az egyetemi órákat egy-két napja. Természetesen tudományosan is megpróbáltam mindezt alátámasztani. A karórám szerint 19, 7 °C volt a laborban, a klasszikus higanyos hőmérő sem mutatott többet 20 °C-nál. Az egész épületet érintő, áramszünet okozta gépészeti problémának az elhárítása még várat magára. Igyekszem korlátozni a 20 °C és a kinti 32 °C közötti gyakori átmeneteket, fő az egészség. Haaahaa-haaap...ciiii

A pingvines történet mellé zene is dukált. Van egy új grúz kollégánk, egy az ötvenes éveiben járó nemrég alijázott (Izraelbe visszatért) kutató. Ő ajánlgatott már napok óta egy grúz gitárost, aki csárdást játszik.

Idehaza végre felavattam az otthonról még júniusban hozott sárga műanyag tányérom. Hasznos volt a saját készítésű sajtos melegszendvics megalakításánál.

Dr. Paszternák András Izraelben átélt kalandjai immár könyv formájában is olvashatók. A Kék-fehér hétköznapokat keresse a KZsH titkárságán és a facebook.com/izraelkonyv oldalon. ■

Feuerstein Azriel:

KELJFELJANCSI

10. fejezet 4. rész

Közben már a barakk részeket behordták a táborba és még nincs egy halott sem, ami azt mutatja, úgy látszik parancs van arra, hogy nem szabad ok nélkül gyilkolni, mert ha nem így lenne, ez a vadállat már kinyírt volna egy párat. A tábor a Gross-Rosen sziléziai K.Z.-nek volt egy melléktábor, amely nem meszsze volt egy Hausdorf nevezetű kis falutól. A tábor egy lejtős erdei tisztáson volt felépítve, a lejtő végén voltak a középületek és az Appellplatz, ahol a reggeli számlálást és a szemlét tartották, a lejtőn a lakóbarakkok. Ezek a „lakosztályok” a mongol jurtnak a mintájára épültek, kerek, vagy hat méter átmérőjűek, ajtó a déli részen és egy kerek lyuk a plafonon, amely fölött, vagy húsz centire egy a lyuknál nagyobb átmérőjű fedő, amely a kéményt és az ablakot helyettesítette. Vagy két méterre a faltól, körben az ajtóig egy harminc centi magas fapad volt, amely mögé szalmát hintettünk fekvőhelynek. Az egész építménynek a „fala” nem volt egy fél centiméternél vastagabb és valami kartonféle impregnált, vízmentes anyagból volt. Az egész sokkal kényelmesebb volt, mint ahogy ez hangzik, sem túl hideg, sem túl meleg, elég levegős és még nem is sötét. Őt sor ilyen jurta volt a lejtőn, mindegyik sorban hat szoba és minden szobában húsz ember. Minderre mérget venni nem kell, nem tegnap volt és lehet, hogy tévedek a részletekben.

Mikor a táborba érkezünk, elküldtek minket egy nagy szénakazalhoz, hogy vigyünk szénát és helyezkedjünk el valamelyik szobában. Először is a két pacienst kerestem, akiket semmiképpen sem akartam elveszteni a szemem elől és azt ajánlottam a doktornak, hogy várjunk egy kicsit a szalmával, mert a teje nedves volt egy kis esőtől. Azt is ajánlottam neki a tudományom alapján, amelyet egy jó pofon árán szereztem Auschwitzban, hogy a harmadik sorban lévő szobában helyezkedjünk el, távol az Appellplatztól, ahol az SS, a kápók és az a vadbarom tiszt forgolódik, és lehetőleg a sor közepén. Elmeséltem neki a bölcsességem forrását és a magas árát, amíg a szobához értünk jó barátok let-

tünk. Úgy meséltem a dolgokat, hogy Fischer is hallja, de neki nem jutott hely csak a szomszédos szobában, mert mindenki a doktor mellett akart lenni. Fel-szalmáztuk a szobát jó vastagon, leterítettük a pokrócokat, hogy fenntartsuk a helyet, fél szemmel Fischert figyeltem. A vacsoraosztás előtt mindenki kapott egy nyeles csajkát és egy kanalat.

A tiszt, aki Auschwitzban válogatott bennünket vigyázott fel az ételosztásnál, gondoskodott szappanról a mosogatáshoz, bejelentette, hogy vacsora után mindenki kap még egy takarót. A leves elég elfogadható lehetett volna, ha az SS tiszt nem forgolódt volna ott üvöltözéseivel és a korbáccsal. Kaptunk egy negyed kenyert és egy darabka kolbászt, vettük a takarót és felmentünk a szobánkba, párokra oszlottunk, két takarót a szalmára terítettünk, hogy ne szúrjon, kettővel takaróztunk.

Mielőtt lefeküdtünk, kimentem és megtaláltam Fischert, amint a kanál nyelét késsé élesíti egy kövön, elvágja a kenyeret, eltesz két szeletet a csajkába, a csajkát egy kartondobozba, amelyet szépen spárgával köt át. Gyorsan lementem és tényleg volt a konyha mögött még egy pár doboz és spárga. Megtettem, mint egy majom ugyanazt, mint Fischer és visszatértem a szobába.

Az ébresztő a sötétben volt, a szokásos üvöltések kíséretében, kaptunk egy forró kávét és megettem a tegnapi kenyeret. Az immár megszokott, hosszadalmas számolás, és utána a munkabeosztás. A mi szobáink a vasútépítéshez lettek beosztva, név szerint Ba-ukommando Dübener. Megint átszámoltak, most már a munkahelyek szerint. Éreztem, hogy valami még hiányzik. A korbácsos SS jelent meg átvenni a szemlét. Ütötte a kápókat, mert sokáig tartott a számolás. De éreztem, hogy még készítek valami népünnepélyt. A mi nagy csoportunkon kívül volt ott még egy kis csoport, nem több mint ötven ember, akiknek senki sem értette a nyelvét. Ezek görög zsidó hadifoglyok voltak, akik a tábor építették számunkra, úgy látszik ennek a vadállatnak a kezei alatt, amint az a sebhelyes arcukon, a csont és bőr testükön meg-

látszott. A német hadseregnek ez a büszkesége két kápóval egy nehéz padot hozatott és büszke önelégültséggel beszédet tartott, hogy íme egy fogoly, még hozzá a csoport vezetője nem szégyellte kenyeret lopni és most megkapja majd a büntetését. Odacipeltek egy magas, ijesztően sovány fiút, akinek az arcán és a testén látszott, hogy már átment a „tisz” kezei alatt, lefektették a padra két kápóval a két oldalán, az egyiknek a kezében bot a másikban gumicső. Ez a szadista, aki a vezéréhez méltó hadsereg szégyene volt, elégedett mosollyal számolta a csapásokat és bár tizenöt után mindenki látta, hogy a fiúban már nincs élet, a huszonötöt végig kellett verni rajta. Ez volt az első – de nem az utolsó – halott, akit láttam.

Nyomott hangulatban indultunk a munkába, mindenki előtt világos volt, hogy ennek a szadistának a keze alatt nemsokára mi is úgy nézünk majd ki, mint az a görög csoport. Kifelé menet az a tiszt, aki kiválasztott bennünket Auschwitzban, kivette a doktort a csoportból, reméltem, hogy nem lesz vele semmi baj. Mentünk vagy három kilométert és megérkeztünk egy területre, ahol a vasútvonal már ki volt jelölve. Mindenki kapott egy lapátot, egy csákányt és elosztottak minket a vonal mentén, én persze Fischer után. A vonal mögött, minden száz méterre egy fegyveres őr állt, ettől kellett engedélyt kérni, ha az ember ki akart menni. Ezek nem igen avatkoztak a munka menetébe, kivéve néhányat, aki unatkozott egy kis üvöltés nélkül. A munkavezetők német származású lengyelek voltak, akik megmagyarázták a munkát, egy pár lökésen és káromkodáson kívül nem kegyetlenkedtek, ez a kápók feladata volt, ezek is főleg akkor működtek, ha valami ellenőrzés volt. A munka abból állt, hogy egy nem túl mély árkot kellett kiásni a vasútvonalnak, amely alul három és felül öt méter széles volt. Az első harminc centiméter nem volt nehéz, ez a réteg a fekete anyaföld, „Mutterboden” volt, de ez alatt egy sárgás, kőes réteg következett, és itt már csákánnyal kellett dolgozni. ■

Folytatása következik...

Sós kávé és más furcsaságok

Kedves rokonomtól kaptam a "Sós kávé" című könyvet (Vera Meisels, "Sós kávé, Elmeséletlen női történetek, Novella Könyvkiadó, 2007, pp:108-113), könyv, amely elmeséletlen női történetek foglalja össze. A háziasszony a vendégeknek finom baracktortát tálalt és a férje készítette kávéját és a teát. A hősnő, aki az epizódot meséli, ahogy megkóstolta a kávéját, érezte rögtön, hogy a férje sóval helyett, de ő szó nélkül megitta.

A vendégek kérdésére „Nem volt sós a kávé?” Azt válaszolta: „Dehogynem! De az az igazság, hogy van a megsózott kávéban valami jó, amely miatt még jól is esett!” A vendégek mind „szábrék”, Izraelben születtek. Ezért a feleség elhatározta, elmeséli nekik, milyen borzasztó dolgokon mentek keresztül családjával a holokauszt idején, mikor erdőben bújtak el és olvasztott havat ittak. A megható történeteket a vendégek érdeklődéssel figyelték. A háziasszony így fejezte be a elbeszélését: „Amúgy is, hol van az megírva, hogy kávénak mindig cukrosnak kell lennie? A kávé, amelyet behozott nekem, forró volt és erős. Higgyétek el, gyerekként boldog lettem volna, ha ilyen kávékat kapok, olvasztott hó helyett!”

A sós kávé képviseli a felejthetetlen dolgokat a holokauszt túlélők mindennapi életében. Ezt megértjük és megbocsájtsunk, minden furcsaságot, mivel tudjuk mennyire megviselte őket a borzasztó esemény. Ez nem luxus, hanem lelki életmentés. De vannak olyanok, akik ma luxusból furcsaságokat fogadnak el, erre két példám van.

Judit és Ámosz vallásos családban nőttek fel, de elhagyták a vallásos életmódot. Mindkettő klasszikus karrieris-

ta, de fontos nekik mind a családdal, főleg a szülőkkel a kapcsolatot tartani. Ezért elhatározták, hogy náluk a konyha csak tejes illetve semleges lesz, így nem kell kétféle konyhai edény és a vendéglátás sokkal könnyebb. Nem vegetáriánusok, ez csupán saját kényelmüket szolgálja. Péntek este felváltva a szülőknél vacsoráznak, a heti húsos ételeket ott fogyasztják el.

Ánát gyerekkorában nem tudta, hogy a csirkének van combja, lába, szárnya, nyaka, mert otthon csak csirkemellet tálalta. Az anyukája mindig diétázott, pedig magas és karcsú, de szerinte a karcsúságát úgy tudja megtartani, hogy örökké, diétázik. A családjának készített rántott csirke mellett magának grillizett csinált. Ánát és testvére nagyobbak lettek, apjukkal mentek egyszer egy héten étterembe, hogy megkóstoljanak és megismerjenek másféle húsokat is.

Ez a két példa arra mutat, hogy a mai bőségben az evést nem úgy fogják fel, mint ami túléléshez szükséges, lehet válogatni, szeretni vagy nem szeretni az ennyivalót, mindig van valami más, van választék és újdonságok.

Visszatérve a csirkemellre, szerintem sok lehetőség van ízletes ételek

készítésére belőle. Két könnyű receptet szeretnék megosztani Kedves Olvasóimmal.

Diós gombás csirkemell

Hozzávalók: 1/2 kg csirkemell, 2 cm-es csíkokra vágva, 1/2 kg gomba, 1 nagy fej hagyma, 4 gerezd fokhagyma, 1/2 pohár olaj, 1 pohár húsleves vagy 1/2 pohár fehérbor, 10 dkg dió, só, bors.

Elkészítés: Kis darabokra vágjuk a hagymát és a fokhagymát, megpirítjuk az olajban. Hozzáadjuk a felszeletelt gombát, és a csirkemellet. Miután a hús fehér színt kap, hozzáadjuk a húsleves vagy a fehérbort. Sóval, borssal fűszerezünk. Lassú tűzön még kb. 10 percig főzzük, míg a hús puha lesz. Tálaláskor meg hintjük darabokra vágott dióval.

Mustáros csirkemell

Hozzávalók: 3 egész csirkemell, félbe vágva, 4 kávéskanál mustár és 4 evőkanál majonéz, só és bors.

Elkészítés: A csirke melleket megsózzuk, borsozzuk. A mustárt és a majonézt ízlés szerint összekeverjük. Ha kell, lehet egy kis édesítőt hozzátenni. Beápoljuk a húst és hagyjuk pihenni 1-2 órát. Előre melegített sütőben alufóliával letakart, vékonyan kizsírozott tepsi-ben 40 percig sütjük.

Jó étvágyat! ■

Orna Mondschein

Nyílt nap a Komáromi Napokon

Hagyományainkat követve idén is Nyitott kapuk napjával vártuk Komárom és környékének lakosait a városi napok alkalmából. Az érdeklődőket Pasternák Antal, Weissóvá Alica, Haas Judit, Paszternák András és Tamás kalauzolta az épületben falai között. Igyekeztek válaszokat adni a zsinagógában és a Schnitzer Ármin Mikromúzeumban a látogatók által feltett kérdésekre. ■

Látogatók Budapestről

Abudapesti vendégek látogattak május 20-án Komáromba. A nagyrészt Holokauszt túlélőkből álló csoportot Pasternák Antal elnök kalauzolta a Menházban és a zsinagógában, majd hagyományaik szerint egy gránátalma fát ültettek el a Menház kertjében. Ígéretük szerint jövőre ismét visszatérnek hozzánk. ■

Komárom (2. rész)

Mindenekelőtt kiemeli a zsidók őrizetbe vételének törvényellenességét. „Anélkül hogy valaki is feljelentést tett volna ellenük, a városkapitány még azelőtt elrendelte – ahogy ő maga itt elmondta – a szegény zsidók kihallgatás nélküli letartóztatását, hogy a helyszíntre ment volna, és meggyőződhetett volna a bűnesetről. Valóban, a bíróság nem alapozhat ítéletet eme méltatlan, [178] durva előítéletre, mely a nép nagy részét rabságában tartja. Mert ez a tudatlan nép hite, és IV. Ince, X. György, V. Márton, V. Miklós és III. Pál pápák bulláikban, valamint III. Frigyes, V. Károly és Lipót okleveleikben testi és pénzbeli büntetés terhe mellett szigorúan megtiltották, hogy erről beszéljenek, vagy írjanak.”

„Távol álljon tőlem – folytatta koránka szellemében – hogy azt állítsam, a zsidók nem ármánykodnak ellenünk, keresztények ellen, és hogy ne lennének sokan, akik keresztények kiontott vére által tettek szert gazdagságra. Ezzel az állítással csak ártanak a fogságban tartott zsidóknak. De hogy élveznék is ezt a vért, ez egy buta kitaláció, mert ez a vérontás számukra sem az isteni törvény, sem a Talmud vagy a rabbik által nem megengedett.”

A vádló viszontválasza után 1789. augusztus 17-én az öt bíróból álló büntetőtanács a következő ítéletet hozta. Vincze Katalint négy mostohagyermekén elkövetett gyilkosságban bűnösnek találja, és százéves, legnehezebb börtönbüntetésre, három egymást követő napon két órás pellengérré állításra, valamint ezeken a napokon a hóhér által kimért ötven vesszőütésre ítéli. (II. József megszüntette a halálbüntetést, és 1786. november 30-án a következő rendeletet hozta: „Miután a halálbüntetés nem hozza meg ugyanazt a hatást, mint a hosszú távú, nehéz munka – mivel amazt gyorsan elfelejtik, emez pedig mindenki szeme előtt áll –, ennek folytán a jövőben halálra ítélt bűnözőket – amennyiben nincs enyhítő körülmény – előzetes megbélyegzés után büntetések botütésekkel, és ítélik tettük szerint életfogytiglani hajóvontatásra, vagy a szegedi börtönben odaláncolásra”.) A bűncselekmény minden évfordulóján egy órát álljon pellengéren, a nála

talált 426 gulden a büntetőalapba kerül. A zsidókat elegendő bizonyíték híján felmentették.

A fellebbezés eredményeként a bűncselekmény a királyi tábla elé került, mely a Vinczével kapcsolatos elsőfokú ítéletet szeptember 11-én helybenhagyta, a zsidókkal kapcsolatban viszont annyiban módosította, hogy ők teljes mértékben ártatlanok. A fellelt összeggel kapcsolatban a királyi tábla úgy módosította a rendelkezést, hogy az kerüljön a nagymamához, akitől Vincze a pénzt ellopta.

A perből, amelyben a nevezett zsidó családon kívül más zsidót nem említettek, látható, hogy 1788-ban még csak nagyon kevés zsidó élt Komáromban.

Dr. Josef Bergl említi a Magyar zsidók történetében (70. oldal) – furcsa, hogy egy zsidó történelemkönyv szerzője egy „bizonyos” (!) Meir Rothenburggról szól (60. oldal). Ez olyan, mint ha a Német nép történetében egy „bizonyos” Lessinget említenének –, hogy 1744-ben, a komáromi zsidók Mária Terézia királynő rendeletére történt összeírásán, melyet a hatóságok a „Türelmi adó” (Malka-pénz) – két gulden fejenként – kiszabása céljából ejtettek meg 1744. december 18-án, 34 zsidó lelket számláltak össze, ami körülbelül hét családnak felel meg.

[180] A legrégebb, a zsidó hitközség levéltárában található írás 1803-ból származik. Ez egy döntőbírósról készült jegyzőkönyv, melyet az indulatos perlekedések befejezésére hívtak össze. Itt is – a templom volt a pereskedések forrása, melyek azonban ez alkalommal nem válási, hanem polgári jogi jellegűek voltak.

Az első imaház – egy kolostor épületében (!) – túl kicsinek bizonyult a növekedő hitközség számára, és új templom építésébe kellett kezdeni, melynek költségeit az ülőhelyek eladásából származó bevételből akarták előteremteni. A régi imaházban található ülőhelyek tulajdonosai azonban azt követelték, hogy tulajdonjogukat az új templomban is megtarthassák, miközben a többi hitközségi tag e jogukat vitatta.

A felek megegyeztek abban, hogy alávetik magukat egy, három rabbiból álló döntőbírórság ítéletének, és 51 aláírást találunk az ülésbíró által is megerősített „Conframis”-on (kompromisszum). Ha a „hucim”-okat, vagyis a külsős, nem befogadott tagokat és a jelenlévőket is

hozzászámoljuk, akkor feltételezhetjük, hogy 1802-ben már legalább hetven család élt itt.

A döntőbírórság a következő tagokból állt: a híres Deutsch Dávid rabbi, aki a talmudi irodalomban az Ohel Duvid szerzőjeként ismert, akkori dunaszerdahelyi rabbi, aki, tegyük hozzá, belefáradva a hitközség felől őt ért zaklatásokba és áskálódásokba, [181] egy szép reggelen talesz-zsájkjával a kezében gyalog elhagyta a helységet és Komáromba jött, ahol néhány hét után a vágújhelyi hitközség rabbijává választotta. Továbbá a szomszédos ógyallai hitközség rabbija, aki azonban a tárgyalás ideje alatt elhalálozott, harmadik pedig a kiváló talmud-tudós, Abraham Freystadt volt, akit két évvel később (1805) itteni rabbivá választottak, miután az első rabbi, R. Eisik Lok a nevezett évben elhalálozott. 1830. július 27-én bekövetkezett haláláig folytatta áldásos tevékenységét.

Utóda Pinches Löb Frieden rabbi volt, akivel tizenegy éven keresztül együtt szolgáltam. Frieden rabbi, aki 1802. szeptember 17-én született Bonyhádon az ottani rabbi-bíró Frieden Mózes fiaként, rabbinikus tekintélyek leszármazottja volt. Nagyapja Jeremias Frieden leipniki rabbi, dédapja pedig Götschlik Wannefrieben, kunitzi rabbi.

21 éves korában, ahogy arról agádikus művének előszavában beszámol, anyja kíséretében prédikáció-körútra indult Magyarországra, Morvaországba és Csehországba, apja halála után pedig az ő helyébe lépett Bonyhádon.

1831. szeptember 12-én kezdte meg működését nálunk. A felvétel közelebbi körülményeiről, úgymint javadalmasz, esküvői díjak és mellékjövedelmek, nem találunk feljegyzést a hitközségi levéltárban. Az első, 1837-ben felvett jegyzőkönyv tárgya azok a „járandóságok”, amiket az előjáróság a rabbi kérésére december 25-én a folyó 5598-as zsinagógai évre számára megszavazott.

[182] Ezek a „járandóságok” a következők: „Három mázsa rétesliszt, egy mázsa finomliszt, két öl fa, tíz font gyeritya, egy mázsa hús, végezetül tíz gulden értékben kávé és cukor.”

Úgy tűnik, az előjáróság azt gondolta, hogy a rabbit jóakarátú gondokság alá kell helyezni, nehogy a „rebecen” másra költse a készpénzt és a szegény rabbi éhezzen. ■

Folytatása következik...

Ako žijú bratislavskí židia odhalí unikátna výstava Sme tu!

Aká je identita slovenských židov? Aký je ich materinský jazyk, ich domov, aké sú ich tradície, ich sviatky, aké hodnoty vyznávajú, aké dedičstvo prenášajú z generácie na generáciu?

Život bratislavskej židovskej komunity po Novembri '89 odhaľuje odvčera unikátna výstava Sme tu! v Židovskom komunitnom múzeu, ktorého sídlom je jediná synagóga v Bratislave na Heydukovej ulici. Prvá výstava svojho druhu na Slovensku predstaví návštevníkom

prostredníctvom autentických záberov dnešný židovský život v hlavnom meste a premeny, ktorými prešiel za štvrtstoročie slobodného života. Už tretiu sezónu bude mať verejnú možnosť prehliadnuť si aj stálu expozíciu Židia v Bratislave a ich kultúrne dedičstvo, ktorá je prehliadkou desiatok najvzácnejších artefaktov viažucich sa na dôležité mílniky v bohatej histórii židovskej komunity.

Židovské komunitné múzeum tak pod jednou strechou ponúka pohľad do minulosti i súčasnosti židovskej komunity žijúcej v Bratislave.

„Použili sme fotografické médium, aby sme 'zinscenovali' náš komunitný život v muzeálnom prostredí. Súbor fotografií doplnený textami členov židovskej komunity sprístupní po prvýkrát verejnosti aspekty nášho života. Odhalí, čím žije židovská komunita, čo ju spája a čo je jej základom – či náboženstvo, kultúra alebo solidarita ľudí spojených rovnakými hodnotami a skúsenosťami,“ povedal riaditeľ múzea Maroš Borský.

Návštevníci si budú môcť prehliadnuť napríklad snímky židovskej svadby, aká sa koná na dvore synagógy pod sva-

dobným baldachýnom nazývaným chupa, či obradu Bar micva, ktorý je dôležitým medzníkom v živote židovského chlapca, keď v trinástich rokoch dosiahne náboženskú dospelosť a po prvýkrát číta z Tóry, oboznámi sa aj s tradíciou rituálnej obriezky či pravidiel viažucich sa na židovský pohreb. Výstava vysvetľuje aj to, aká je dnešná úloha rabína v komunite či aké prikázania ukladá Tóra vykonávať na pomoc súvercom. Návštevníci sa zoznámia aj so súčasnými aktivitami komunity, ako sú napríklad nedeľná škola židovského vzdelávania pre deti a mládež či podujatia pre generáciu, ktorá prežila holokaust. Dozvedia sa aj to, že počas Vysokých sviatkov je synagóga plná a že bohato navštevované sú spoločenské podujatia počas sviatkov, či to, ako sa Židovská náboženská obec v Bratislave menila a vyvíjala za posledné roky a čo svojim členom prináša.

Nechýbajú ani aktuálne fotografie zachytávajúce oslavy významných sviatkov ako Šabat, Chanuka či Pesach v bratislavskej židovskej komunite. „Počas jednotlivých sviatkov si pripomíname odchod z Egypta, udelenie Tóry na vrchu Sinaj, stotočný boj Makabejcov aj odvážnu hrdinku Ester, ktorá zachránila svoj ľud pred záhubou. Tieto sviatky sú dôležité pre udržanie kolektívnej pamäti dávných skúseností židovského ľudu,“ dodal Maroš Borský.

Výstava predstavuje židovský život pre rôzne typy publika: pre Bratislavčanov, pre turistov, pre starších i najmladších židovských a nežidovských návštevníkov. „Radi by sme vyjadrili, že sme fungujúca komunita s vlastnými inštitúciami a napriek nášmu malému počtu sa nám darí udržať kvalitu komunitného života. Veríme, že tento unikátny výstavový projekt prispeje ku lepšiemu spoznaniu a pochopeniu kultúry a komunitného života židov na Slovensku,“ vysvetlil Maroš Borský.

Židovské komunitné múzeum pokračuje po minuloročnom úspechu so vzdelávacím projektom Otvárame dvere. Od júna do októbra 2014 prinesie šesť prednášok popredných odborníkov na otázky judaizmu, napríklad rabína Barucha Myersa z Bratislavy, Andrewa Goldsteina z Londýna či Toma Kučeru z Mníchova.

Židovské komunitné múzeum je tento rok otvorené od 25. mája 2014 júna do 12. októbra 2014, okrem židovských sviatkov, otváracie hodiny sa oproti minulým rokom predlžujú na každý piatok a nedeľu od 10 h. do 16 h.

Viac informácií nájdete na www.synagogue.sk a Facebookovej stránke www.facebook.com/zidovske.komunitne.muzeum.bratislava

Partnerom Židovského komunitného múzea je Bratislavský samosprávny kraj.

Synagóga a Židovské komunitné múzeum sú súčasťou Slovenskej cesty židovského kultúrneho dedičstva. ■

Obnovili sme záhradu Menházu

Plní sa už náš dlhoročný sen. V týchto dňoch sa ukončuje obnova dvora Menházu. Práce koordinoval náš predseda Antal Pasternák. Odborníci urobili terénne práce, navozili vrstvu úrodnej pôdy. Vybudovali úplne nové cestičky, kameňom obložili miesto, kde sa postaví stánok a kde budeme mať možnosť vonku variť. V strede záhrady je umiestnená veľká Dávidová hviezda. Vybudovali novú bránu, zasadili okrasné stromy a položili trávový koberec. Ďakujeme každému, kto pridal pomocnú ruku a pomohol pri týchto prácach! ■

Všedné modro – biele dni – predstavenie knihy

Vo štvrtok 1. mája sme pri príležitosti XXIII. ročníka Komárňanských dní verejnosti predstavili knihu Všedné modro-biele dni, ktorú na základe svojho postdoktorandského blogu Denník napísal dr. András Paszternák. Zaujímavci zaplnili sálu Zoltána Wallensteina v Menháze, kde sa moderátorka Dóra Miklós rozprávala s autorom. V priebehu jeden a pol hodinového programu sa miešali zážitky z Izraelu so spomienkami na Komárno, Sarvaš a Budapešť. Bez odpovede, samozrejme, neostali ani otázky, položené poslucháčmi. ■

Predbežné oznámenie – Vysoké sviatky

Židovský Nový rok Roš Hašana sa tento rok začína v stredu večer 24. septembra, sviatok bude vo štvrtok a piatok. Deň Zmierenia sa začína v piatok 3. októbra a sviatok je v sobotu. Touto cestou Vás žiadame, aby ste si naplánovali dovolenku tak, aby ste sa mohli zúčastniť na sviatočných bohoslužbách. Každého potrebujeme, každého srdečne očakávame! ■

Deň otvorených dverí

Zachovávame tradície. Pri príležitosti Komárňanských dní sme „otvorenými dverami“ očakávali obyvateľov Komárna a Zokolia. Návštevníkov sprevádzali členovia našej ŽNO, Anton Pasternák, Ing. Alica Weissová, Judita Haasová, András a Tamás Paszternákovci. Všetci sa snažili zodpovedať na otázky návštevníkov, ktorým ukázali synagógu a aj Mikromúzeum Árpáda Schnitzera. ■

Víkend Bet Orimu v Komárne

Posledný májový víkend prišlo do Komárna budapeštianske spoločenstvo Bét Orim. Program organizoval Mihály Riszovannij, ktorý je predmodliacim v Bét Orim, aj v ŽNO. Členovia spoločenstva prišli k nám pod vedením rabína Ferencu Raja. V piatok večer prišli na uvítanie soboty do synagógy aj členovia našej ŽNO, potom nasledoval kuduš a pikniková večera, ktorú pripravila Katalin Ujvári a členovia Bét Orimu, resp. zo strany našej ŽNO Zsuzsanna Paszternák Kertész a Judita Haasová. Na kuduši prednášal pán rabín, ktorý po príhovore zodpovedal na celý rad zaujímavých otázok. Naši hostia boli v sobotu dopoludnia na prehliadke mesta, pričom ich sprevádzal historik Mihály Mácza. Príjemný šabatový deň sa skončil havdalou a prednáškou rabína Ferencu Raja. ■

Zasadnutie vedenia

Vedenie ŽNO Komárno zasadalo v piatok 23. mája. Na zasadnutí chýbal iba jeden člen vedenia. Predseda Antal Pasternák a koordinátor Tamás Pasternák podali informáciu o plánovanom programe Svetového stretnutia komárňanských Židov. O aktuálnom stave rekonštrukcie informoval predseda a Zoltán Kollár, dr. Vojtech Novák informoval o podrobnostiach recepcie v priebehu Svetového stretnutia, ktorú usporiada samospráva mesta.

Členovia vedenia hovorili o mnohých záležitostiach, o sociálnej situácii členov, o obnove na Ulici Eötvösa 9., o júnovom stretnutí sociálnych pracovníkov v Bratislave aj o návrhu na obsadenie funkcie vedúcej kancelárie. V diskusii aktívne vystúpila Ing. Alica Weissová, vedúca kancelárie Judit Haasová a člen vedenia Mikuláš Korai. ■

PT

Úspešné projekty

Naša ŽNO bola úspešná vo verejnej súťaži, ktorú vypísal Národný ústav rodiny a sociálnej politiky v Budapešti. V priebehu jarných mesiacov sme už podali viac nových projektov, čakáme na výsledky. ■

Otvorená univerzita

V priebehu Komárňanských dní prednášal András Zima, koncom mája hovoril János Pelle o posledných obvineniach z rituálnej vraždy. Týmto dvomi prednáškami sa skončil v Komárne jarný semester budapeštianskej Židovskej univerzity. Ďakujeme organizátorom aj účastníkom! O prednáškach natočil Richard Saláth videozábery, ktoré zanedlho zverejníme na internete. ■

PT

Žiadame Vašu podporu

Vážení čitatelia!

Prosíme Vás, aby ste podľa Vašich možností podporovali programy ŽNO v Komárne, ako aj vydávanie Spravodaja, údržbu budov a obnovu cintorína.

Od 1. januára 2008 môžete zasielať peniaze na nasledujúce účty (je možnosť platiť osobne na sekretariáte, ako aj poukázanie peňazí šekom):

Poukázanie peňazí z územia SR:

26384962/0900- Slovenská sporiteľňa alebo
10103804/5200- OTP Slovakia

Poukázanie peňazí zo zahraničia:

Adresa: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovenská republika

IBAN: SK0609000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX
Adresa banky: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno

alebo

IBAN: SK5252000000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX
Adresa banky: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Ďakujeme!

Krátke správy

✧ Spravodajcu, Židovskú náboženskú obec v Komárne a klub Šalom podporili: MUDr. Nelka Müllerová (Matúškovo), Sámuelné Szokola (Vértessomló), Pali Holczer a syn (Beer Sheva), Péter Glatz (Chicago), Ferenc Kertész (Vérteskethely), rodina Hoffbauer (Izrael), Ági Holczer (Sydney), Terézia Vajnorsky, Eva Brandes, Gizella Sternbach (Jeruzalem), rodina Braunfeld (Nové Zámky), rodina Hirschel (Izrael), Szenes Hanna Magyar Izraeli Baráti Egyesület (Tatabánya), Vilma Szalay (Komárno) a darcovia, ktorí si priali zostať v anonymite. Ďakujeme!

✧ Po tom, čo sa Mikromúzeum Árina Schnitzera vylúčilo z priestorov pri kancelárii, mali sme možnosť umiestniť tam Knižnicu Bélu Spitzera a archív ŽNO. Tým pádom môžeme vítať našich čitateľov v lepších, pohodlnejších priestoroch. Aj naďalej vás očakávame!

✧ Od mnohých okolitých ŽNO sme obdržali pozvanie na tryznu v priebehu mesiaca jún. Podľa možností sa budeme nažiť o to, aby sme sa na spomienkových dňoch zúčastnili.

✧ Jossi Weisz ponúkol nealkoholické nápoje a šaláty na Svetové stretnutie komárňanských Židov. Ďakujeme!

Návštevníci z Budapešti

Koncom mája prišli do Komárna členovia klubu z Budapešti. Skupinu tvorili väčšinou starší ľudia, ktoré prežili holokaust. V Menháze a v synagóge ich sprevádzal predseda Antal Pasternák. Na záver, už tradične, zasadili v záhrade Menházu granátovník. Sľúbili, že prídu aj na budúci rok. ■

Obnova dvora Menházu

Náš článok na strane 3.

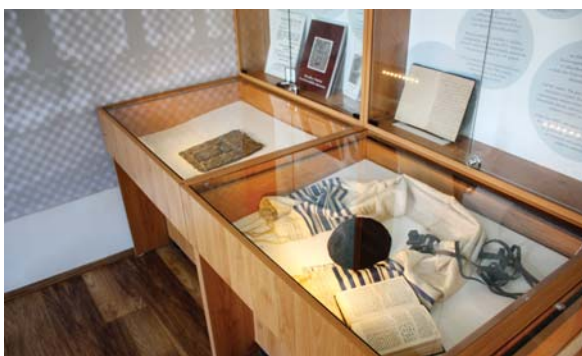
Možnosť kandidatúry na ceny Kehila a Kehila Chaver

Naša ŽNO aj v tomto roku odovzdá ceny Kehila – za spoločenstvo a Kehila Chaver. Cenu Kehila môže obdržať taká židovská osoba, ktorá pracovala v prospech Židov v regióne. Cenu Kehila Chaver môže získať nežidovská osoba, ktorá sa pričínala o zachovanie a spoznanie našich tradícií a o spoznanie histórie holokaustu.

V tomto roku má každý náš čitateľ možnosť navrhnúť ľudí, ktorí si toto ocenenie zaslúžia. Vaše návrhy očakávame do 31. júla 2014 na adrese kile@menhaz.sk alebo listom na adresu ŽNO (iný spôsob nie je). O udelení cien rozhodne komisia, ktorú navrhne vedenie ŽNO. ■

Nová výstava

Pri vchode do Menházu je sála Móra Lipschera, kde bude od júna stála výstava. Jej materiál zostavila riaditeľka Maďarského židovského archívu, muzeologička Zsuzsanna Toronyi.

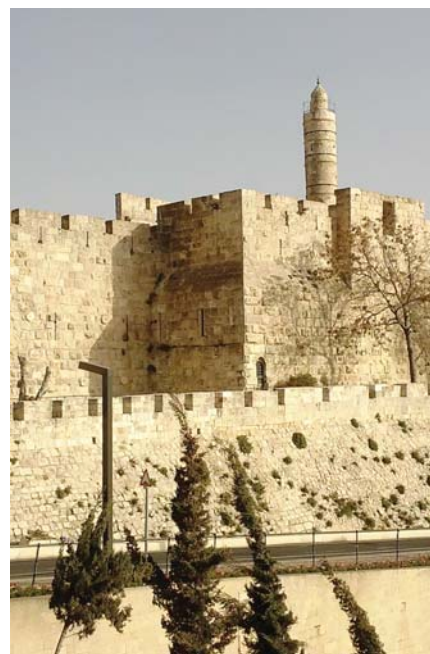
Výstava bude otvorená v priebehu úradných hodín sekretariátu, alebo vo vopred dohodnutom termíne (kile@menhaz.sk). Od septembra ponúkame študentom zaujímavé vzdelávacie programy. ■

Letná prestávka

Kancelária ŽNO v Komárne bude od polovičky júna do konca júla z dôvodu letnej dovolenky zatvorená. V priebehu dovolenky máte možnosť nadviazať s nami kontakt na e-mailovej adrese kile@menhaz.sk. Výstavy a synagógu budete môcť navštíviť vo vopred dohodnutom termíne. ■

Sviatky v priebehu leta

Tammuz (17.) – pôst, utorok 15. júla 2014, TišaBeAv – pamätný deň zbúrania I. a II. chrámu (25-hodinový pôst) - od pondelka večera 4. augusta 2014 do utorka večera 5. augusta. ■

Letné dvojčíslo Spravodajca

Letné dvojčíslo (jún - júl) vydáme v mesiaci júl. **Všetkým našim čitateľom prajeme príjemný odpočinok!** ■

PT